

'Ik hou van theater met risico

Wel raar, vindt ze. Actrice Halina Reijn (30), lieveling van de grachtengordel, heeft na een louterend jaar Amerika ineens ook de BN-er status bereikt. Over vluchten naar Antwerpen, toneelvaders en veranderde dromen. 'Soms zeggen mensen: de plicht aan je talent is groter dan de plicht aan je privéleven. Bullshit.'

RUTH VAN BEEK

LAATST HAD ze een persdag voor de film *Zwartboek*. De hele dag interviews, samen met beste vriendin en hoofdrolspeelster Carice van Houten. Ze mochten de film vooraf niet zien.

"Wij in paniek. Dus zijn we heel zenuwachtig met elkaar gaan voorbereiden, elkaar vragen stellen en zo. Je wilt toch een beetje intelligente antwoorden geven. Wat denk je? Ik heb niet één vraag over de film gehad. Geen één! Het waren van die maandbladen, weet je wel. Dus alleen maar vragen van: 'voor welk designerjurkje mag je jou 's nachts wakker maken?' En: 'hoeveel schoenen hebben jullie?'"

Het is tekenend voor de status die Halina Reijn nu heeft. Sinds ze terug is van een jaartje sabbatical in Los Angeles, wil iedereen een stukje van haar. Was ze eerst alleen lieveling van toneelminnend Nederland, nu is Reijn net zo salonfähig voor vrouwenbladen als de *Beau Monde*, de *Starstyle* en de *Cosmo*.

"Wel raar," vindt ze. "Toen ik naar Amerika ging, zeiden mensen tegen me: ben je niet bang dat je vergeten wordt? Daar was ik überhaupt niet mee bezig, ik wilde gewoon weg. Ik dacht, als ik vergeten wordt, des te beter. Kan ik tenminste overnieuw beginnen."

Het tegenovergestelde gebeurde. Halina Reijn stond in iedere krant, elk tijdschrift en kwam regelmatig op tv voorbij. "Heel vreemd allemaal, die golf van aandacht. Het was wel een beetje een ommekeer voor mij. Mijn leven is er door veranderd. Niet dat ik elke dag herkend word, maar het gevoel is anders. Ik vind het trouwens wel fantastisch, hoor."

Ze was er even helemaal klaar mee. Ze wilde tot zichzelf komen, beetje acteervlessen volgen. Twaalf maanden later was ze terug en stond ze meteen weer op de planken, met de hoofdrol in *Het temmen van de feeks*. Ze werd gecast voor een rol in *Zwartboek*, de nieuwste Nederlandse film van Paul Verhoeven en ze bracht haar debuutroman *Prinsesje Nooitgenoeg* uit, die onder leiding van Connie Palmen een weg vond naar de critici en prima werd ontvangen.

"Ik heb het zo druk, ik probeer ook al maanden een nieuw huis te

kopen, maar het komt er maar niet van. Ik kan geen nee zeggen. Nu heb ik eindelijk vakantie en heb ik toch weer ja gezegd tegen *Zomer-gasten* van de VPRO. Daar heb ik toch een beetje spijt van. Zit ik een avond lekker op een terras en dan denk ik toch: ik kan nu ook naar huis gaan en een film kijken om een fragment uit te zoeken."

Toch lijkt het hol- en vliegwerk langzaam af te nemen. Ze heeft nu vrij, dus is ze uit Amsterdam gevlucht naar Antwerpen, waar haar vriend woont. "Ik zit hier heel veel de laatste tijd. Ik vind het erg fijn, omdat ik er niet zo veel mensen ken en niemand mij kent. Het is heel anoniem." Het jaartje Los Angeles bracht ruimte voor reflectie en bovendien: ze is dertig geworden. Dat is sowieso een moment waarop je het leven eens goed gaat overpeinzen.

"Ik keer naar binnen, merk ik. Ga denken: wie ben ik dan? Werken is niet meer het belangrijkste, absoluut niet. Er valt zo veel te leren van vrienden en relaties en familie. Daar heb ik, als je mij vergelijkt met andere dertigers, tot nu toe weinig tijd in gestoken. Dus ben ik een inhaalslag aan het maken. Als je dat niet doet, word je zo'n uitgeholde actrice die haar inspiratie alleen maar uit een voorstelling haalt en niet uit het echte leven. Zo wil ik niet worden. Soms zeggen mensen: de plicht aan je talent is groter dan de plicht aan je privéleven. Bullshit."

Toneelheldin Hedda Gabler loopt als een rode draad door haar leven. De hoofdpersoon uit haar boek, actrice Anna, is juist deze Hedda - een vrouw geplaagd door ontevredenheid, verveling en frustratie - aan het repeteren als ze besluit dat alles anders moet en ze wil stoppen met dat acteren.

Nu, een jaar later, speelt Reijn dezelfde rol. De overeenkomsten zijn er zeker. "Die rusteloosheid, die zit in ons alledrie. Het verlangen naar groots en meeslepend leven. Dat heeft Hedda ook, ze wil iets zijn, iets betekenen, maar dat lukt haar niet. Mij wel, ik heb dankzij mijn werk een platform om mijn creativiteit te uiten. Wat we ook alledrie hebben is dat piekerende, bange, negatieve. Ik ben wel optimistischer dan Anna, zij gaat echt de afgrond in."

Ze snapt Hedda, zoals ze alle per-

sonages die ze heeft gespeeld, begrijpt. "Ze wordt vaak als een bitch neergezet, maar zo voel ik haar helemaal niet. Ze wil alleen maar liefde, iets wat haar niet lukt. Alles wat ze doet en zegt, schreeuwt: toe dan, pak me vast, hou van me."

"Ik zet er natuurlijk nog een laag bovenop, maar dit is de basis. In wezen komt alles wat je doet, daaruit voort: angst en het verlangen naar liefde. Dus wie je ook speelt, Hitler of moeder Theresa of Thatcher of Princess Di, je kunt overal datzelfde luikje open zetten."

De ene na de andere hoofdrol, een boek, filmen met Paul Verhoeven en overal juichende pers. Wat blijft er nog te wensen? "De ambities nemen wat af. Ik denk niet Oo-ooh, als ik die rol toch eens mag spelen! Nee, dat heb ik niet meer, dat zal ik eerlijk zeggen."

"Ik merk wel dat als ik dan Hedda Gabler aan het repeteren ben, ik helemaal op mijn plek ben. Ik hoor op het toneel, ik ben daar geboren, maar de ambities, mijn dromen zijn verschoven. Zoals de verfilming van mijn boek, waarvoor ik nu het script aan het schrijven ben."

Dan is nog dat scenario van haar hand, dat momenteel in hoge kringen van de Amerikaanse filmbusiness circuleert. "Dat had ik in eerste instantie geschreven om zelf de hoofdrol in te spelen. Het is nu zo groot geworden, dat ik er eigenlijk niks meer mee te maken heb."

"Een aantal grote acteurs heeft interesse, maar dan moet er ook een Amerikaanse actrice van naam bij gezocht worden. Hartstikke leuk allemaal, maar wat heb ik daar in godsnaam aan? Ik wil het allemaal zelf doen. Ik neem de film dan nog liever met een videocamera op de wc op. Dus ik zit nu met een dilemma, want ik wil het misschien weer terughalen."

Echt groot geld zal er trouwens niet mee verdiend worden, voegt ze er aan toe. "Het is supercontroversieel. Over een meisje dat in Amerika op zoek gaat naar haar vader, en dan gebeuren daar héle rare dingen. Daar ga ik geen vijf miljoen mee verdienen, of zo, en daar gaat

het me ook niet om.”

Amerika was goed, maar ze is er nu ook achter dat ze liever in Nederland is. “Ik raad iedereen aan om een tijdje naar het buitenland te gaan. Het werkt louterend. Alles ga je meer waarderen, je omgeving, je vrienden, de dingen die je land te bieden heeft. Je merkt hoézeer je in je eigen cultuur zit. Daar stond ik nooit bij stil, het was altijd van: ik ben een vrouw van de wereld, ik hoor bij niks!”

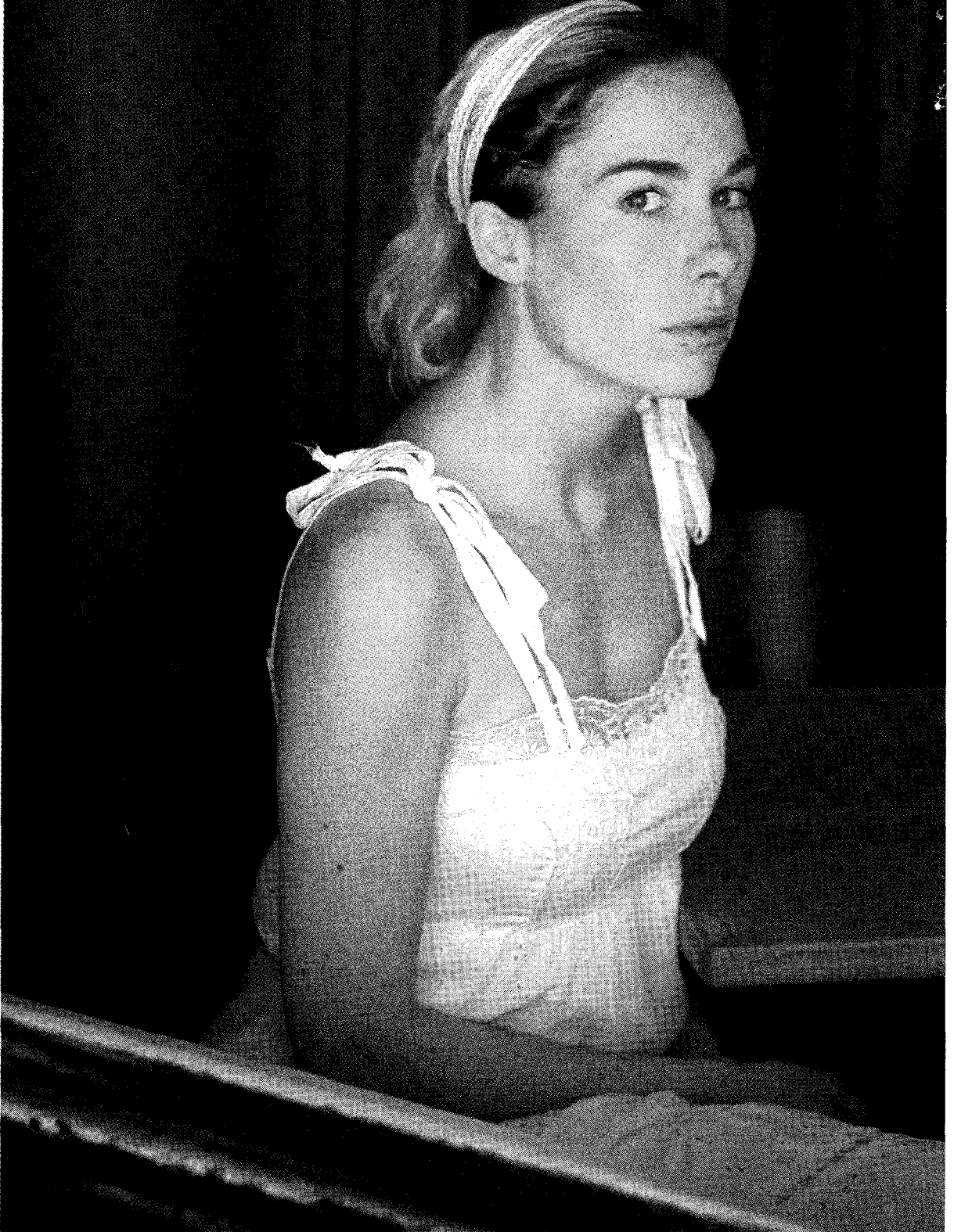
Ze vindt Nederland nu echt fantastisch. “Ik denk ook dat dit het meest geschikte land is voor mij om te doen wat ik doe. Al was het alleen maar vanwege de subsidie. Ik hou van theater met risico, met experimenteren, dat kan alleen als het een niet-commerciële onderneming is. Er is geen land waar dat beter zou kunnen.”

Halina Reijn is vanaf 15 augustus te zien als Hedda Gabler bij Toneelgroep Amsterdam, en vanaf 22 augustus in Het Temmen Van De Feeks. Later dit jaar gaat Rouw Siert Elektra in reprise. Op 14 september gaat de film Zwartboek van Paul Verhoeven in première.

HET VERLANGEN NAAR GROOTS EN MEESLEPEND LEVEN

HALINA REIJN

Geboren op 10 november 1975 in Amsterdam
1997: Toneelschool Maastricht
1998: Wordt door regisseur Theu Boermans van de toneelschool geplukt, speelt in 'Hamlet' bij De Trust
1998: Wint Colombina (beste bijrol) voor toneelstuk 'Shopping & Fucking'
2001: Rol in de film 'Zus & Zo', die genomineerd wordt voor een Oscar
2003: Overstap naar Toneelgroep Amsterdam
2003: Nominatie voor Theo d'Or (beste actrice) voor 'Rouw siert Elektra'
2004: Vertrekt voor een jaar naar Los Angeles
2005: Hoofdrol in 'Het temmen van de Feeks'
2005: Debuutroman 'Prinsesje Nooitgenoeg'
2006: Hoofdrol in 'Hedda Gabler'

Halina Reijn: 'Werken is niet meer het belangrijkste.'

FOTO GPD